

# Memo

nummer 2012.2  
datum 3 februari 2012  
aan [REDACTED]  
van [REDACTED]  
kopie [REDACTED]  
project Zeeweringen, dijktraject Everingepolder, Van Hattumpolder, Ellewoutsdijkpolder en deel aansluitend Baarland (Zuidgors)  
projectnummer 160308  
Kenmerk Zeeweringen PZDB-M-12046  
betreft Ecologische eindcontrole werkzaamheden dijktraject "Zuidgors"

## Inleiding

In de ochtend van 15 november 2012 heeft een terreinbezoek plaatsgevonden voor de ecologische eindcontrole van de werkzaamheden langs het dijktraject Everingepolder, Van Hattumpolder, Ellewoutsdijkpolder en deel aansluitend Baarland (verder Zuidgors). Het dijktraject is tijdens de werkzaamheden in 2011 drie keer bezocht door de trajectecoloog. De terreinbezoeken hebben plaatsgevonden in het kader van de natuurwetgeving. Hierbij is in het bijzonder gelet op de voorwaarden en maatregelen die zijn opgenomen in de Natuurbeschermingswetvergunning, afgegeven door de provincie Zeeland (kenmerk 10032826/NB.10.014), Passende Beoordeling (kenmerk PZDB-R-09246), Soortenbeschermingstoets (kenmerk PZDR-R-09247), de aanvullende memo's "Vrijgave dijktraject dp 440-446" (Oranjewoud, juni 2011) en "Toetsing vergroten werkstrook aan de Natuurbeschermingswet 1998" (Oranjewoud juli, 2011) en het verslag van de terreinbezoeken van [REDACTED] (23 november, 2011) en [REDACTED] (januari, 2012).

## Uit de Nb-wetvergunning

Hieronder worden de relevante voorschriften en beperkingen besproken die verbonden zijn aan de Nb-wet vergunning. Relevant is in dit geval maatregelen die in het veld waarneembaar zijn.

2. De werkzaamheden voor het realiseren van de dijkverbetering mogen niet later dan in 2012 worden uitgevoerd.

De werkzaamheden zijn eind december 2011 klaar. Aan dit voorschrift is voldaan.

3. De werkzaamheden aan de dijk dienen vanaf 25 april te starten langs het Zuidgors, vanaf dijkpaal 467<sup>+70 meter</sup>.

Langs het dijktraject is op 15 april gestart, vanaf dijkpaal 467<sup>+70 meter</sup>, met de werkzaamheden. Aan dit voorschrift is voldaan.

4. Werkzaamheden tussen de dijkpalen 440 en 446 dienen plaats te vinden ná 31 juni.

Aan dit voorschrift is voldaan (zie voorschrift 7).

5. De schorvegetatie in de werkstrook dient vanaf 15 maart te worden platgereden, met uitzondering van het dijkdeel tussen de dijkpalen 440 en 446, waar dat nimmer mag gebeuren.

Vanaf 15 maart is het waterschap Scheldestromen begonnen met het platrijden van de vegetatie in de werkstrook. De werkstrook is op het schor om de 100 meter afgezet door stokken met linten. De aannemer heeft dit later verfijnd tot een werkstrook van 10 (8) meter. Ook de aannemer heeft stokken met linten geplaatst. Aan dit voorschrift is voldaan.



016742 2012 PZDB-M-12046

Ecologische eindoplevering Everinge-, Van Hattum



6. Vóór 1 juli mag er geheel geen werkverkeer op het buitentalud en/of de kruin van de dijk tussen de dijkpalen 440 en 446 plaatsvinden.

Vóór 1 juli heeft geen werkverkeer gereden op het buitentalud en/of de kruin van de dijk tussen dijkpaal 440 en 446. Aan dit voorschrift is voldaan.

7. Voordat vanaf 1 juli gestart wordt met de werkzaamheden aan de dijk tussen de dijkpalen 440 en 446 dient een deskundig ecooloog te controleren of er nog broedvogels in het dijkdeel en/of de aangrenzende werkstrook aanwezig zijn; zo ja dan dienen de werkzaamheden tot na het verlaten van die zones door de broedvogels, zulks vast te stellen door een deskundig ecooloog, te worden uitgesteld. De schriftelijke rapportages/bevindingen door deze deskundige ecooloog dienen onverwijld te worden gemaild naar het emailadres [handhaving.groen@zeeland.nl](mailto:handhaving.groen@zeeland.nl) onder vermelding van kenmerknummer NB.10.014.

Op 20 juni 2011 heeft een terreinbezoek plaatsgevonden door de trajectecoloog. De bevindingen zijn vastgelegd in de memo "Vrijgave dijktraject dp 440-446" (Oranjewoud, juni 2011). De conclusie was dat tussen dp 440 en 446 twee territoria aanwezig waren van een rietgors en een scholekster. In week 25 heeft [REDACTED] een bezoek aan het dijktraject gebracht en geen broedterritoria meer aangetroffen. Op basis van deze bevindingen is het dijktraject tussen dp 440 en 446 vrijgegeven om vanaf 1 juli de werkzaamheden te starten. De melding van bovenstaande vrijgave is gedaan bij handhaving groen van de provincie Zeeland. Aan dit voorschrift is voldaan.

8. Tussen de dijkpalen 440 en 426<sup>+77 meter</sup> dienen de werkzaamheden aan de dijk op 15 april te starten.

Door een geschil met de particuliere eigenaar van dit deel van het dijktraject is niet voldaan aan dit voorschrift. De werkzaamheden konden pas starten nadat het geschil was opgelost. De werkzaamheden zijn tussen dp 440 en 426<sup>+77 meter</sup> zijn gestart medio augustus. De verlate start van de werkzaamheden is niet gemeld aan de provincie Zeeland, dit was wel bekend binnen het projectbureau Zeeweringen.

9. De onderhoudstrook op de buitenberm dient over de gehele lengte van het dijktraject afgestrooid te worden met een dunne laag grond. Ter hoogte van dijkpalen 426<sup>+77m</sup> en circa 461<sup>+60m</sup> dienen overdwarse afrasteringen te worden geplaatst. Deze overdwarse afrasteringen dienen tot aan de kreukelberm te worden doorgezet. Eventuele te plaatsen toegangshekken in deze overdwarse afrasteringen dienen te zijn voorzien van verticale spijlen en een hoogte van minimaal 100 cm te hebben (of een andere vergelijkbaar slecht 'overklimbare' uitvoering).

Ten tijde van het terreinbezoek waren de werkzaamheden in voorschrift 9 in volle gang, echter nog niet afgerond. In het contract met de aannemer is opgenomen de deze werkzaamheden (tevens de afrasteringen) medio december gereed komen. Aan dit voorschrift is inmiddels voldaan.



10. Het permanente verlies van 0,192 ha slik en 0,033 ha schor leidt tot een herstelopgave die in gezamenlijkheid met vergelijkbare eerdere en toekomstige herstelopgaven door Projectbureau Zeeweringen gerealiseerd dient te worden.

Aan dit voorschrift is voldaan, doormiddel van de hertelopgaven van het Projectbureau Zeeweringen.

11. De breedte van de werkstrook bedraagt maximaal 15 meter, gerekend vanuit de waterbouwkundige teen van de dijk.

In het contract met de aannemer is opgenomen dat de werkstrook op 8 meter komt te liggen. Dit heeft de aannemer in het veld uitgezet met stokken en linten. Op sommige locaties is uitgeweken naar de maximale 15 meter. Hierop is de aannemer aangesproken en maatregelen zijn genomen.

De breedte van de werkstrook bedraagt, tenzij anders op tekening aangegeven, overal maximaal 15 meter. In alle gevallen wordt gerekend vanuit de nieuwe waterbouwkundige teen van de dijk. Echter, tussen dp 441 en dp 434 +60m bevinden zich slikken waarbij een flinke ontgraving noodzakelijk was om de kreukelberm te kunnen maken. Naar bleek kon de te ontgraven specie niet in de 15 meter brede werkstrook worden geborgen. De specie was daar zo slap dat een werkstrook van maximaal 25 meter nodig is. Op 22 juli 2011 is de memo "Toetsing vergroten werkstrook aan de Natuurbeschermingswet 1998" (Oranjewoud juli, 2011) opgesteld om de provincie Zeeland te vragen om 25 meter tot te staan i.p.v. 15 meter zoals vermeld in de vergunning. De provincie is hiermee op 26 juli 2011 akkoord gegaan: "Wij onderschrijven deze conclusie, waardoor een werkstrook van 25 meter aangehouden kan worden tussen dijkpaalnummer 441 en 434, zonder dat daar een (wijzigings)vergunning in het kader van de NB-wet 1998 voor aangevraagd hoeft te worden".

12. Eventuele aanleg en gebruik van een onderwaterdepot en/of een tijdelijk aan te leggen loswal maakt geen onderdeel uit van deze vergunning en is niet toegestaan. Het eventueel lossen van stenige materialen op de onder- en/of boventafel van de te verbeteren dijkvloeiing en/of in de aangrenzende zone in de werkstrook maakt wel onderdeel uit van deze vergunning en is toegestaan.

Aan dit voorschrift is voldaan.

13. Indien het voorland uit slik bestaat, dienen vrijkomende grond en stenen ter plaatse van de kreukelberm verwerkt te worden en niet over de gehele werkstrook. De stenen en grond dienen zo egaal mogelijk over grote dijk lengte verdeeld te worden, waardoor de ophoging zo min mogelijk wordt. Perkoenpalen en overige vrijkomend materiaal dienen uit het Natura 2000-gebied verwijderd en afgevoerd te worden.

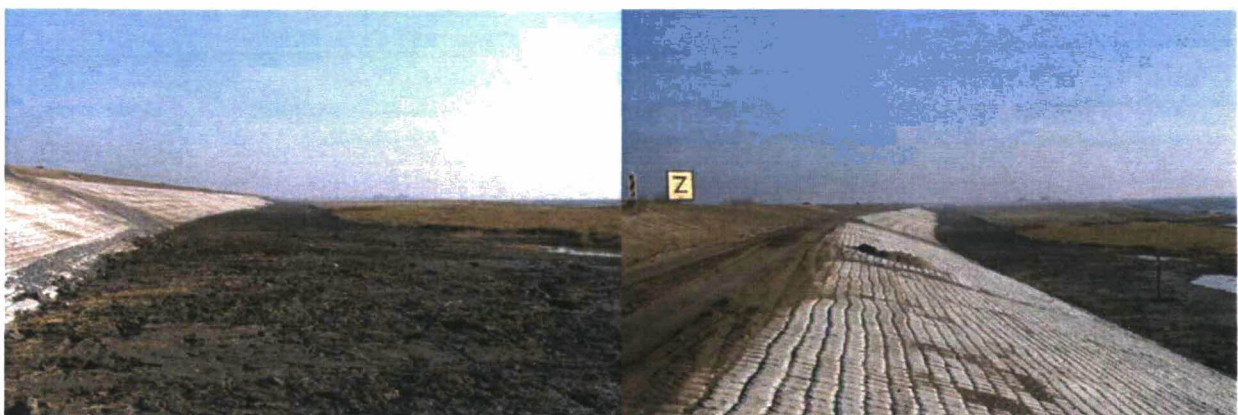


Tijdens het terreinbezoek is alleen tussen dijkpaal 440 en 436 materiaal op het slik aangetroffen. Het ging met name om stenen, grond en af en toe een paal (zie bovenstaande foto's). De stenen waren voornamelijk afkomstig uit het



stuk slik in de 25 meter werkstrook aldaar. Je zou kunnen zeggen dat dit 'gebiedseigen' materiaal is. Afgesproken is dat de aannemer de grootste brokken grond zal verwijderen of kleiner maken. Hier en daar dient nog een perkoenpaal te worden verwijderd. Aan dit voorschrift is voldaan.

14. Het voorland (slik en schor) in de werkstrook dient aansluitend op de werkzaamheden op de oorspronkelijke hoogte te worden teruggebracht. Voor slik geldt dit voor de werkstrook buiten de kreukelberm, voor schor echter over de gehele breedte van de werkstrook. Eventuele kreekjes die binnen de werkstrook (en buiten de kreukelberm) zijn gelegen dienen vooraf geregistreerd, en na afloop, hersteld te worden.



De aannemer heeft voorafgaand aan de werkzaamheden de hoogte van het schor en slik en kreekjes binnen de werkstrook geregistreerd. Deze gegevens zijn gebruikt om na de werkzaamheden aan de dijk de schorgrond (slik) op de oorspronkelijke hoogte terug te brengen (zie bovenstaande foto's). Ook de kreekjes zijn zover mogelijk teruggebracht. Tijdens het terreinbezoek zijn deze werkzaamheden ook waargenomen (zie onderstaande foto's). Aan dit voorschrift is voldaan.



15. Er vindt op het slik of schor buiten de werkstrook en in aangrenzende dijktrajecten geen opslag plaats van materiaal en/of grond.

De toplaag van de ontgraven schorgrond is apart in depot opgeslagen op de dijk. En na aanvulling van de ontgraving is deze toplaag als bovenlaag verwerkt. Aan dit voorschrift is voldaan.

16. Bij het uitvoeren van overlagingswerkzaamheden van de huidige dijkbekleding blijft verstoring (bijvoorbeeld in de vorm van werkzaamheden) plaatsvinden totdat het gietasfalt of asfaltmestiek volledig is uitgehard.



Aan dit voorschrift is voldaan.

- 17. Er vindt geen betreding van het voorland buiten de werkstrook plaats, niet door personen noch met materieel, tenzij in locatiespecifieke voorschriften anders is aangegeven.**

Tijdens het terreinbezoek zijn geen betredingen buiten de werkstrook op het voorland (schor) waargenomen of aangetoond. In het verslag van D.J. de Jong komt naar voren dat op basis van recente luchtfoto's wel het geval is geweest. De rijsporen op het schor zijn mogelijk van 'onderzoekers' van het CEME of van de 'platrijders' van het waterschap. De aannemer heeft een 'weg' door het schor gemaakt en een geul 'gebaggerd' om het overtollige water uit de werkstrook weg te laten lopen. Dit is in strijd met de vergunning en passende maatregelen zijn genomen. In de toekomst zal hier strakker op worden toegezien. Dat wil zeggen, de geregisteerde geulen en werkstrook worden in het veld gecontroleerd door de trajectecoloog, vooraf, tijdens en na de werkzaamheden. De trajectecoloog zal hier aannemer/projectleider op aanspreken.

Tijdens diverse terreinbezoeken ( [REDACTED] ) is op veel plaatsen stagnerend water in de werkstrook geconstateerd (zie onderstaande foto's). In het najaar 2011 heeft het veel geregend en het water heeft nog geen kans gehad om uit de werkstrook weg te lopen. Met de hoofduitvoerder zijn hier concrete afspraken gemaakt om hier iets aan te doen. De waterdelen in de werkstrook worden beter aangesloten op de aangrenzende krekten. Dit in lijn met de adviezen van [REDACTED]



- 18. Alle materialen en afval dienen op een zodanige wijze opgeslagen te worden dat ze niet door verwaaiing, verspoeling of op andere wijze in het Natura 2000-gebied verspreid kunnen raken.**

Aan dit voorschrift is voldaan.

- 19. Na afloop van de werkzaamheden dient het dijktraject in ordelijke toestand te worden achtergelaten, uiterlijk per 31 oktober van hetzelfde jaar als uitvoering, hetgeen wil zeggen dat ten behoeve van de werkzaamheden gebruikte en/of vrijgekomen materialen en afval worden opgeruimd en uit het Natura 2000-gebied afgevoerd.**

Aan dit voorschrift is voldaan.

- 20. Bodem- en waterverontreinigende stoffen die ten gevolge van de vergunde activiteit in aanraking komen met de bodem of het oppervlaktewater worden onverwijld opgeruimd en naar een erkende verwerker gebracht.**

Aan dit voorschrift is voldaan.

21. Er wordt geen geluidsapparatuur of geluid producerende apparatuur gebruikt, anders dan strikt noodzakelijk is (voor de uitvoering en in verband met communicatie of veiligheid).

Aan dit voorschrift is voldaan.

22. De vergunning moet aanwezig zijn op de locatie van de werkzaamheden. Medewerkers ter plaatse moeten op de hoogte zijn van de in de vergunning opgenomen voorschriften.

De vergunning was aanwezig in de Keet en de voorschriften bekend. Aan dit voorschrift is voldaan.

23. U dient minimaal twee weken voor aanvang van de werkzaamheden te melden wanneer u begint met uw werkzaamheden. U doet dit via het emailadres [handhaving.groen@zeeland.nl](mailto:handhaving.groen@zeeland.nl) onder vermelding van kenmerknnummer NB.10.014.

Aan dit voorschrift is voldaan op d.d. 6 april 2011.

24. Uiterlijk 2 dagen nadat de werkzaamheden zijn beëindigd wordt dit gemeld op het hierboven genoemde e-mail adres onder vermelding van kenmerknnummer NB.10.014.

Ten tijde van het terreinbezoek waren de werkzaamheden nog niet afgerond. Na het gereed komen van de werkzaamheden, medio december 2011, is de afronding gemeld.